

Орешич В. В., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Харківський національний університет внутрішніх справ,
м. Альтмюйстер, Німеччина
Науковий керівник: Аврамова О. Є., к.ю.н., доцент

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ ВІРТУАЛЬНОЇ ОСОБИСТОСТІ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

Наразі ми бачимо, як швидко розвиваються технології, пов'язані зі штучним інтелектом, що стрімко розвиваються. Як наслідок, штучний інтелект застосовується у багатьох сферах життя та все більше впливає на функціонування суспільства. Дії штучного інтелекту можуть не тільки надати велику допомогу людству. Але і можуть завдати шкоди (транспортних засобів, що спричиняють дорожньо-транспортні пригоди тощо).

Необхідно також відрізнити деякі поняття «штучний інтелект» і «віртуальна особистість».

Питання «віртуальної особистості» сьогодні є надзвичайно актуальним. Багато вчених-юристів вважають появу віртуальної ідентичності в кіберпросторі однією з проблем віртуального середовища Інтернету. Такі поняття як свобода ідентичності, анонімність, безвідповідальність, автентичність та ідентифікація в кіберпросторі є одними з правових проблем і розглядаються як виклики віртуальної ідентичності [1]. Цифрова особистість – це унікальне поєднання вашого імені, електронної пошти, дати народження, фото й текстів і, найважливіше, соціальних зв'язків, яке може бути використане, щоб адекватно представити вашу реальну особистість у цифровому світі (в соціальних мережах, для реєстрації на сайтах, у різних канали комунікації на зразок електронної пошти та месенджерів). У віртуальному світі людина активно формує себе через сприйняття зовнішнього світу. А певними специфічними характеристиками такої віртуальної особистості виступають «Нік» (от «nickname» – псевдонім), «Аватар» (різноманітні візуальні образи користувача мережі), «Профіль» (статус, ранг, який визначається активністю користувача).

Штучний інтелект (далі – ШІ) – це кіберфізична система, яка працюючи в автономному від людини режимі, здатна до самовдосконалення. Це величезна перевага та серйозний виклик у майбутньому, адже людина може втратити свою інтелектуальну перевагу, а відтак – панівне становище при прийнятті рішень та визначенні стратегії поведінки. З метою упередження можливих загроз, актуалізації правового

регулювання суспільних відносин із таким елементом, необхідним є формування єдиного нормативного підходу на міжнародному рівні у визначенні правового статусу суб'єктів інформаційних відносин [2]. Проблеми самоідентифікації у метавсесвіту виокремлені Беном Честером Чеонгом. Дослідник вказує, що включивши аватар і надавши йому окрему правосуб'єктність такої ж якості, як корпоративна вуаль у законодавстві про компанії, це дало б початок процесу визначення та розгляду різних типів прав і відповідних зобов'язань, якими може володіти аватар у метавсесвіті [3, с. 491]. Тобто автор наполягає на окремому правовому регулюванні віртуальних відносин, із виокремленням особливого їх суб'єктного складу.

На думку О. Є. Аврамової віртуальну особистість доцільно розглядати у межах права інтелектуальної власності, оскільки авторство може існувати в матеріальному (реальному) та віртуальному (цифровому) середовищах. У кіберпросторі автор самостійно створює власну ідентичність (ігровий профіль, аватар, акаунт, користувача ігрової платформи), що виступає результатом його творчої праці та виконує функцію ідентифікації автора серед інших користувачів кіберпростору. Ідентифікація/ототожнення віртуального автора з реальним може здійснюватися ним самостійно, а при збереженні анонімності його представником може виступати власник веб-сайту та (або) веб-сторінки, на якому (якій) розміщена або в інший спосіб використана відповідна електронна (цифрова) інформація про особу автора та результати його творчої, інтелектуальної, наукової діяльності [4, с. 43].

Сучасний стан законодавчого забезпечення є вкрай застарілим і не відповідає новим викликам сьогодення. Можливості (властивості) штучного інтелекту дають підстави надати йому правосуб'єктності для визнання суб'єктом правовідносин із наділенням його правовим статусом електронної особи. Також потребує вдосконалення чинного законодавства України, що регулює правовідносини з цивільно-правової охорони віртуальної (цифрової) особистості та удосконалення судової практики вирішення спорів про цивільно-правову охорону віртуальної (цифрової) особистості для успішної інтеграції України до єдиного цифрового ринку ЄС.

Література

1. Naseh M. V. Person and Personality in Cyber Space: A Legal Analysis of Virtual Identity. SSRN Electronic Journal. 2014. December 1. DOI: 10.2139/ssrn.2532562.

2. Industrial Robots: Robot Investment Reaches Record 16.5 billion USD. URL: [https://ifr.org /ifr-press-releases/news/robot-investment-reaches-record-16.5-billion-usd](https://ifr.org/ifr-press-releases/news/robot-investment-reaches-record-16.5-billion-usd) (дата звернення: 26.04.2023).